

WERELDERFGOED?

Lesinspiratiefiche over werelderfgoed in Zoutleeuw

Aanvullend op het werkboek "Wereldkanjers. Duik in het verleden" (4^e leerjaar)
van uitgeverij Plantyn

INTRO voor de leerkracht:

Binnen het thema 'wat is erfgoed' geeft het werkboek 'Wereldkanjers' op p.21 enkele suggesties om via hoekenwerk kennis te maken met enkele werelderfgoedsites. De getoonde voorbeelden bevinden zich in Frankrijk, Italië, China en Peru.

→ Wist je dat er ook in België 'werelderfgoedsites' zijn, en zelfs in Zoutleeuw?

Als wist-je-datje geeft het werkboek op p.23 mee dat UNESCO een lijst heeft gemaakt van al het beschermde werelderfgoed dat niet verloren mag gaan.

→ Wat is Unesco eigenlijk en waarom maakt men zo'n lijst?

MEER INFO:

Hieronder wat bijkomende info rond deze begrippen, als achtergrondkennis voor de leerkracht, die – al naar gelang de interesse van de klasgroep – hier klassikaal eventueel wat dieper kan op ingaan.

Unesco

Unesco is de 'Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur'.

Ze is opgericht op 16 november 1945, net na het einde van de Tweede Wereldoorlog.

Unesco heeft als doel om op wereldvlak mee te werken aan vrede en aan armoedebestrijding.

Unesco gaat gesprekken en samenwerking aan tussen verschillende landen en culturen, en dit over onderwijs, wetenschap, cultuur en communicatie.

Door die dialoog leren we andere culturen beter kennen en respecteren. Unesco bouwt zo eigenlijk mee aan 'vrede in de hoofden van mensen'.

De werelderfgoedlijst

- Kort animatiefilmpje (2 min) over het ontstaan van Unesco en van de werelderfgoedlijst in 1972 ([link](#)). Het filmpje werd in het Engels ingesproken, maar je kan in de plaats daarvan de Nederlandstalige ondertitels voorlezen.
- Wat is werelderfgoed? Zie dit Nederlandstalige filmpje met eenvoudige uitleg gedurende 1 minuut, te vinden op <https://www.unesco-vlaanderen.be/unesco-in-vlaanderen/werelderfgoed> (rechtstreekse [link naar het filmpje](#))

Werelderfgoed in Vlaanderen

Zie de oplistings met korte tekst en foto op <https://www.unesco-vlaanderen.be/unesco-in-vlaanderen/werelderfgoed>. Die kan je kort even tonen in de klas.

Werelderfgoed in Zoutleeuw

De Sint-Leonarduskerk van Zoutleeuw heeft twee torens aan het westportaal (de inkom). De noordelijke toren (links) heeft de naam Sint-Barbaratoren. Deze toren zou in de middeleeuwen dienst gedaan hebben als belfort. Ze is nu mee opgenomen op de Unesco-werelderfgoedlijst.

— Het kerkbelfort van Zoutleeuw

Samen met 23 belforten in Vlaanderen en 6 in Wallonië werd het kerkbelfort van Zoutleeuw op 4 december 1999 ingeschreven op de Lijst van het Werelderfgoed van de UNESCO Conventie van 1972. De inschrijving op deze Lijst betekent een erkenning van de uitzonderlijke universele waarde van een culturele of natuurlijke site die bescherming verdient in het belang van de hele mensheid. Belforten symboliseren van de middeleeuwen tot op heden de diepmenselijke drang naar vrijheid en democratie; architecturaal, stedenbouwkundig en muziekhistorisch zijn ze ook van uitzonderlijk belang.

Het Brabantse Zoutleeuw bracht zijn stadsklok onder in het westwerk van de Sint-Leonarduskerk. De noordtoren is aangevat in de 13de eeuw; de gevel en de zuidelijk toren in de loop van de 13de en 14de eeuw. Klokken, klokkenspel en beiaard verhuizen in de loop der tijden van de ene toren naar de andere. Een "clockspel" van 24 stuks komt uiteindelijk terecht in het elegante kruisingstorentje, dat vanaf 1531 in archiefteksten wordt vermeld. De zuidelijke toren, die sinds 1964 opnieuw de alarmklok van 1531 bezit, droeg oorspronkelijk ook de uurwerkplaat. Later is die plaat bevestigd aan het oostelijke puntgeveltje van de zuidelijke dwarsbeuk.

Belforten?

Het belfort was, als veiligste plek in de stad, vaak het onderkomen van het stadsarchief, de stadskluizen en soms ook de gevangenis. Door de hoogte werd de klokkentoren ook gebruikt als uitkijktoren om vijanden tijdig te zien aankomen en om stadsbranden snel te kunnen ontdekken. De stadsklok werd dan geluid. Andere functies van de stadsklok waren: aangeven wanneer de stadspoorten open en dicht gingen, luiden bij het begin en einde van de werkdag en het beieren ter gelegenheid van festiviteiten. (bron: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Belfort_\(toren\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Belfort_(toren)))

In totaal zijn er 56 belforten in België en Noord-Frankrijk erkend als werelderfgoed, waarvan er zich maar liefst 26 belforten in Vlaanderen bevinden. Het gaat daarbij zowel om de typische belforttorens zoals in Gent, als ook om stadhuizen met een belfort zoals in Sint-Truiden of kerktorens die dienst deden als belfort zoals de Mechelse Sint-Romboutstoren. Belforten zijn uniek omdat ze de macht en rijkdom symboliseren van de steden in onze contreien, waar elders in Europa torens vaak de macht van de adel of de kerk toonden. (bron: <https://www.unesco-vlaanderen.be/unesco-in-vlaanderen/werelderfgoed>)

Zie het overzicht op <https://www.unesco-vlaanderen.be/unesco-in-vlaanderen/werelderfgoed/belforten> . Ook deze webpagina met foto's kan je kort even tonen in de klas.